

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vsa leta: priložni 3 gl. 50 kr., za poln leta 3 gl. 50 kr., za štiri leta 1 gl. 75 kr. — Sama priložna 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v tiskarni v Trstu po 5 kr., v šolci in v Ajdovščini po 6 kr. — Narodniški reklamacije in inšerate priema Opravištvo, via Torrente, «Nava tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Torrente» «Nuova Tipografia»; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izseki (razne vrste naznanih in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Črna vojska.

III.

Predloga nove postave o črnej vojski je prišla zelo nenadno in nepričakovano, radi česa je tudi razne kroge zelo razburila. Koj začetkom so jo napadli ruski časniki, češ, da Evropa ne bode dolgo v miru, ako se predloga sprejme, kar se gotovo i zgodi. Mi ne pišemo za visoke kroge, ampak naše besede so namenjene bolj nižjemu, prostejšemu ljudstvu, kojega je predloga nove postave zelo vznemirila, ker ono se, kakor mi vsi, vojne zelo boji, osobito pa vedo, da največje žrtve mora nositi ubogi kmetski, delalski in sploh nižji stan.

Vsaj najboljših vojakov si cesar vendar izbere izmed kmetskega in delalskega stanu, kajti zadnji so močnejši in dela ter nevarnosti najbolj vajeni. Ni čudo torej, da se ta stan straši, ko sliši o novej postavi, po kateri ne bode vojaščine prost do 42. leta. Ta boječnost pa je po našem menenju prazen strah, ker po novej postavi bodo sicer k črnej vojski prištevane vse osebe, zmnožne nošenja orožja, do dobe izpolnenja njih 42. leta, ne bodo pa klicane pod orožje razven v slučaju skrajne državne nevarnosti. Aktivno ne bodo torej služile morda nikoli, le zapisane bodo v občinskem zapisniku, da jih more v skrajnej potrebi cesar pod orožje sklicati in jih v mejah avstro-ogerske monarhije kot pomožno vojno silo upotrebiti, eventualno tudi zunaj državnih mej; v zadnjem slučaju pa more to dovoliti poseben zakon in biti odgovorno ministerstvo.

Ni treba se po tem takem nove postave čisto nič bati, kajti ona ne veže nobenega v dejansko službo, izimši slučaj, ko to tirjajo kritične državne okoliščine.

V tem ko veže vsacega vzetelega vojaka dolžnost služiti 12 let v stalnej službi, ne veže taka dolžnost nobenega k črnej vojski spadajočega; zadnja je tem bolj koristna za državo, ker se z njo zmanjšajo ogromni stroški, koji bi z vzdrževanjem večjestalne vojske našo državo težili. Z vstrojem črne vojske se ti stroški odzamejo ter se ljudstvo več ne obtežuje. Da sedanje okoliščine uvedenje črne vojske tirjajo, to je razvidno iz razlogov, ki so predlogi zakona o črnej vojski priloženi.

Čprav ni se za sedaj Avstro-Ogerskej bati kake vojne s kako drugo evropsko državo, hoče naša vlada nov zakon obistiniti posnemajoč v tem druge države, koje tak zakon uže imajo; iz česar pa ne izhaja še, da se mora prej ali slej huda vojna uneti — taka nekako, kakoršno prerokujó nekoji novodobni proroki po koledarjih in v pratiki!

Previdnost tirja, da se države oborožujejo ter da se morebiti tudi brez potrebe ogromne svote denarja stroše v razne vojne priprave, ako tudi

ni po vojni ni duha ne sluha. Vojne si res nobeden ne želi in menda tudi države ne; vojna se v sedanjej dobi dela bolj z peresom, nego s puško, kar je tudi želeli, da tako ostane, kajti vojne v sedanjen času so dosti hujše, nego nekdej, kajti v onih vražjih instrumentih in aparatih, s kojimi se dandanes v vojni ljudje mrcvarijo in hujše nego črna živina trpinčijo, nekdej niti sanjali niso. V tem, ko se je nekdej mej najhujše ona vojna prištevala, katere je se udeležilo nekoliko tiščó mož, pa se sedaj na bojišče postavljajo milijoni dobro izvežbanih in strašnim orožjem oboroženih bojniki; ko je nekdej celej armadi zapovedoval jeden sam vodja, mora sedaj več vojskovod svoje štrašansko dolge armade kretati in jim zapovedavati, ne da bi jih mogel vse z enim pogledom razbrati, črtajoč jim krete z svinčnikom na papirju.

Naravno je torej, da se mora vsakdo sedaj vojne bati, ker z vojno je združeno obteženje ljudstva, ki mora, da ubrani opoštosenje ležele, dajati nestavilo človeških žrtv, ki jih vojna tirja itd.

Nastane pa sedaj prašanje: kdo bode pa črno vojsko vzdrževal in jej pripravljaj potrebnega orožja, živeža in drugo, ko bode sklicana? To pripraviti je dolžnost države, namreč državnih podanikov, ki bodo zategadelj gotovo z nevim davki obteženi. Da bode temu tako, mora vsakdo sam sprevideti, ne postane pa to breme tako neznosno, da bi ga državljeni ne mogli prenašati, za obrambo domovine morali bodemo zaisto vsi pripomoči.

Za narodnost.

Ogromne množice novih društev in narodnosti, katere se pojavljajo v našej domovini in katere bolj ali manj eikajo bodi si v «Rajh» ali v «Iredento», osvestljujejo nam jasno dovolj, kako si različne panoge narodnosti svojo narodno pravo in bodočnost hočejo utrditi in razširiti. Vsako tako društvo stavi si nalog, širiti svojo narodnost ter odpraviti vsa nasprotstva in opovire, katere so nasproti izpeljevanju tega smotra.

Tukaj nemškutarija utrjuje svoj «šulferain», tam zopet Italijani snovajo svojo «Ckorijo» ali Konkordijo, spet drugej Magyarember svojim baratonom na uho šepeta s čijim Bog ve kakšnim društvom.

Ubogi Slovenec pa je potisnen v lastnej svojej domačiji v kot, iz katerega oplakuje tožni položaj narodne svoje svobode.

Po statističnih podatkih presega število Slovencev, število v Avstriji živečih Italijanov, in vendar ni Slovenec v narodnostnih rečeh tako svoboden, kakor oni. To vidimo uže, ako se na naše ljudske šole ozremo, uže v tistih si mora naša nežna mladina svoje glave tretji z brezvpavšnim ukom tujega jezika, zanemarjaje svojega lastnega.

Uradnji niti nočemo omenjati, ker itak večji del vse povprek uradujejo po nemško ali italijansko. Da se se je izjavil Nj. Velič, svitli car Franjo Josip I. v svo-

jem prestolnem govoru, da so mu vsi narodi enako pri srcu, da si imamo glasoviti S XIX. osnovnih državnih postav in k ljubemu temu, da se naši slovenski časniki in gg. poslanci trudijo v enomer nam priboriti naše pravice, vendar je le Slovenec ubog in zatiran v svojej lastnej domačiji, v kateri je z svojo lastno krvjo, kakor nam zgodovina pravi, slednjo ped zemlje drago plačal.

Ko so divji Huni in krvoločni muselmani mrcvarili po naših krajinah, oskrnjevali naših dedov žene, ter njih deco natikali na kole; junaško so vse to prebili, ter marsikrat oteli propada vso državo.

Tak narod pa naj bi sedaj bil zaničevan, temu narodu bi se pravice in svoboda kratila? — Ne! ne! Narod, kateri je toliko burnih dni in izkušenj probil, ne propade. «Narod, kateri sam v sebe zaupa» tako se je izrazil uže poganski prerok v praveku, ne propade.

Vendar samo ob sebi nam nikdar solnce narodne svobode ne zasije, k temu treba jeklene vstrajnosti, delavnosti in poguma.

Vse slovenske korporacije naj bi odločno začele le slovenski uradovati ter le slovenska pisma sprejemati in tako vsem dajati lep izgled.

Posebno slovensko svečeništvo bi storilo v tej reči najgromnejši vspeh. Ko sta slovanska blagovestnika našim poganskim dedom v domačem jeziku sveto evangelje oznanjevala, s kako veseljem in odličnim vapehom sta jih k pravej veri Jesu Kristove pridobivala! kako slab vspeh pa so imeli nemški svečeniški, kateri so verske resnice v tujem jeziku širili.

Narodnemu svečeništvu imamo se zahvaliti Slovenci, da se je še naš govor ohranil, oni so nam naše pismo, naš jezik gladili z oznanjevanjem verskih resnic. Oni so tolažili v nesrečnih urah naše prednike ter jim tolmačili nemška grajščinska pisma. Ni čudo toraj, da stavi prosti narod še dandanašnji vse zaupanje v ta čestitljivi stan.

Širno in imenitno delo čaka narodnega svečenika, da goji narodnost mej svojimi ovčicami. Blagor takej čedi, katero vodi narodno uneti svečenik. Veliko k razvitju naše slovenščine je pripomogla tudi naša žurnalistika in pa društvo sv. Mohorja v Celovcu, katero slednje je še sploh premalo razširjeno in podpirano.

Poznane so mi velike župnije po več tisoč prebivalcev, ki imajo naročnikov družbe sv. Mohora komaj po 15—20—25, kaj je tega krivo? mislim, da ni nikogar, kateri bi pravo ceno tega društva prostemu ljudstvu razložil.

Nahajajo se tudi po naši slovenskej domovini ljudje, kateri zavzimajo odlična mesta, pa namesto da bi širili knjigo mej slovenskim kmetom, še odvrčajo ga od nje, češ, kmetu je potreba znati le orati in kopati, ne pa knjig brati. Nočem zavračati, da je najpotrebnejša znanost kmeta «delo», pa vendar trdim tudi smelo, da propade kmet, kateri razen oranja in kopanja drugega ne zna.

Kakor si drugi narodi snovajo društva, kder se prostemu narodu vliva čut narodnosti, ter se uči ljubiti in spoštovati svoj jezik, tako n. pr. naj bi se tudi po naši domovini pojavljala in ustanovljala taka društva.

Ni treba k temu ogromnih priprav, marveč čisto prosto in enostavno naj bi si osnovala vsaka župnija bralno društvo.

dobro organizovano in vrejeno po spretnih in skušenih narodnjakih, katerih vsak piš ne ukloni. Kolikor bi se s takimi dalo doseči. Koliko toliko župnij ima narodno duhovščino, a kder se talsta pogreša, dosti spretnih narodnih učiteljskih moči, ti naj bi toraj ukaželnej slovenske mladini razlagali težje umljive članke, bodi si gospodarskih, bodi političnih ali belestričnih časnikov.

Pojedinemu ni mogoče dobavljati več časnikov zlasti na kmetih ne, a vslogi je moč, in tako v društvo spojeni posamezni prosvetlenejši kmetovalci bi si lahko vzdrževali več časnikov, katere bi svoji odrasle mladeži lahko na dom nosili, da bi jih ona, na mesto da se v nedeljah potepa in v slabe druždine zahaja, doma prebivala in blažila srce za svetni in dušni napredek.

Napnimo tedaj vse žile in moči, ter zložno delujmo v prosep milega našega naroda.

Brežki.

Pastirski list.

(Konec).

Tretji sad, kterega pričakujejo sv. Oče od tega sv. leta, je ponehanje notranjih in domačih prepiróv; skoro ni mogoče povedati, v koliko škodo duš da ti prepiri razvezujejo ali vsaj rahljajo vez ljubezni. Zategadelj priporočajo z gorečimi besedami škofom kot nadzornikom krščanskega življenja in vzajemne ljubezni, naj se trudijo z opominjevanjem, klicanjem in svarjenjem, daohranijo vsi edinstvo o zvezi ljubezni (Ef. IV. 3) da se vernejo začeti preprirov k svoji dolžnosti premišljivoji vse življenje, da edinorojeni Sin božji zlasti tačas, ko so se mu približevale najhujše muke, ničesar ni prosil svojega Očeta tako goreče, kakor da bi se vsi, ki so ali ki bodejo vanj verovali, med seboj ljubili, da bi bili vsi edini, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da so tudi oni vsi edini z «nama» (Joan. XVII. 21).

Te želje namestnika Kristusovega na zemlji izrazil smo Mi že v svojem prvem pastirskem listu, kterega smo Vam pisali o priliki, ko smo sprejeli vlado združenih škofij; ponovili smo jih tudi lansko leto v pastirskem listu, kterega so skupno izdali vsi avstrijski škofje, in tudi pri družih prilikah smo vas večkrat k temu opominjali. In sedaj zopet v imenu sv. Očeta priporočujemo vam prav toplo tako važno in imenitno dolžnost. Preljubi sinovi in hčere! o spominjajte se pogostoma, da «naš Bog ni Bog prepira, ampak Bog miru» (I. Korint. XIV. 33).

Razložili smo Vam tedaj uzroke, ki so napotili sv. Očeta, da so napovedali sv. leto, ter našli sado, ktere želé sv. Oče s tem doseči; sedaj pa Vas moramo seznaniti še s pogoji predpisanimi, da zamore kdo zadobiti popolni odpustek sv. leta. Kdor se hoče tedaj tega odpustka udeležiti, mora:

1. Obiskovati cerkve; in sicer v tistih krajih, kjer so tri cerkve, mora obiskati vsako dvakrat; kjer ste pa le dve cerkvi, naj obišče vsako trikrat; slednjič, kjer je ena sama cerkev, naj obišče to šestkrat.

Za mesto Trst določujemo sledeče: Vsak naj obišče svojo farno cerkev, potem stolno cerkev sv. Justa, in pa še eno tretjo, ktero naj si vsak sam izvoli. — Farani cerkve sv. Justa pa naj obiščejo zraven stolne cerkve sv. Justa še dve drugi po prostej volji. — Onim, ki vsled bolehnosti ali starosti ne bi mogli lahko obiskati cerkve sv. Justa, je dovoljeno, da obiščejo mesto te kako drugo farno cerkev.

Za vsa druga mesta in kr je svoje škofije pooblastimo določiti gg. župnike, da določijo cerkve, ktere naj verni obiskujejo, vendar tako, da vedno obiščejo tudi farno cerkev.

V onih krajih, ki imajo sicer svojo javno cerkev, ki pa ni farna ali kuracijska cerkev, naj obiščejo verni trikrat materfarno cerkev, trikrat pa svojo domačo cerkev.

Ta obiskovanja cerkev pa se zamorejo, kakor znano, spolniti vsa v enem dnevu ali tudi v malo urah v tistih krajih namreč, kjer posamezne cerkve niso preveč oddaljene ena od druge; kajti po dovršenem prvem obiskovanju in po opravljenih predpisanih molitvah (o katerih bomo pozneje še govorili) je dovoljeno iti iz cerkve in se zopet vanjo vrniti ter opraviti dotične molitve; tako tudi tretjič.

2. Drugi pogoj naveden v omenjeni okrožnici je ta, da se mora mej obiskovanjem cerkev moliti nekoliko časa za blagor in povikšanje sv. katoliške Cerkve in apostolskega sedeža, za uničenje krivoverstva in spreobrnjenje vseh krivovercev in nevernikov, za edinost mej vsemi krščanskimi vladarji ter za mir in edinost vsega krščanskega ljudstva.

To je namen sv. Očeta, po katerem je treba opraviti te molitve. Ker tedaj ni določeno število molitev, ampak le njihov namen, je vernim kristjanom popolnoma prosto poslušati se ali molitvenim knjigam, ki so nalašč za vs. leto spisane, ali drugih molitvenih bukev ali pomoliti druge molitve na pamet. Zadostuje pa, ako se pri vsakem obiskovanju zmoli pet očenšev, češenamarij in čast Bogu po namenu sv. Očeta.

3. Predpisana sta dalje tudi dva posta, pri katerih se sme uživati le strogo postne jedi (tedaj tudi mleko ali jajca ali iz teh napravljene jedi niso dovoljeni).

4. Sledi četrti pogoj, in sicer najznamenitnejši, namreč da se prejme poopravljene spovedi in zaobježne sv. odvezi sv. Obhajilo. — Imenujmo pa ti pogoj mej vsemi najznamenitnejši zato, ker po nauku sv. apostolne Pavla za vse nas, ki smo bili z grhom obloženi, potrebujemo slave božje, in smo opravičeni brez svojega zaslužnja po milosti božji po rešitvi, ki je v Kristusu Jezusu, katerega je postavil Bog p. sredovalca po moči njegove krvi po sv. veri (Rim. III. 23—25), bi ta milost bila brez sadu, ako zaslepljeni na umu in tvrdovratni, ne skušamo oprostiti se sužnosti, v katero je okovana naša duša, priklejena sponami greha, ako ne pospešimo svojih korakov v pravem času, da dospemo k svojemu ljubeznivemu Očetu nebeškemu, kder nas čaka ne le odpuščenje, ampak tudi nizmerno veselje in ljubezen.

Tu pa je treba omeniti, pa ne zadostuje velkonočna spoved in obhajilo, da zaobjemo popolni odpustek sv. leta, marveč moramo prejeti ta sv. zakramenta še posebej z edinim nam nom, da se utelešimo milosti, katero nam podeljuje sv. Oče v sv. letu.

5. Slednjič predpisujejo sv. Oče v omenjeni okrožnici, naj vsakdo, ki se hoče udeležiti popolnega odpustka sv. leta, da nekoliko milošče ne po svoji moči z namenom, da se razširi in utrdi sv. kat. vera. Iz tega je razvidno, da je vernim proto, koliko miloščine da podelijo in v kako svrhu naj služijo. Vendar pa nasvetujejo sv. Oče dve prav koristni reči, za kateri naj bi se darovali milostari vs. letu, namreč za ustanovo zasebnih deških šol in pa za mladeniška semenišča. Z ozirom na to pa, da se prva svrha od sv. Očeta omenjena glede deških šol v naši škofiji vsled okolnosti, v katerih se nahajamo, za sedaj ne more izvršiti, da je pa toliko večje važnosti druga svrha glede semenišča, združujemo svojo željo z onimi namesti, ki Kristusovega ter prav srčno priporočamo, naj bi se mlodari, po katerih se hočejo verni udeležiti sv. leta, darovali v korist škofjskega semenišča ali konvikta v Trstu. V to svrhu naj se razobesijo po vseh cerkvah škofije nalašč zato napravljene škrinje, v katere naj stavijo verni svoje milodare, ako jih nečejo izročiti naravnost č. gg. župn. kom in farnim predstojnikom.

Le eno izjemo hoteli bi storiti v tem obziru glede p. bivalcev Tržaškega mesta. Ker se namreč v tem mestu uprav sedaj nabirajo prostovoljni doneski za obnovljenje stolne cerkve sv. Justa, želimo in sv. tujemo, da bi se ravno v to svrhu obrnili mlodari, katere bi darovali tržaški prebivalci v namen sv. leta; tudi ti mlodari se bodo nabirali po vseh mestnih cerkvah v posebne nabiralnike.

Sploh je pa vsakemu prosto, da daruje dotično miloščino tudi v druge svrhe, ako se mu to bolje dozdeva.

Tu naznanjamo še ostale določbe papeževe okrožnice. Sv. Oče podeljuje škofoj obiskovanj cerkva kapitelom in zadrugam svetnih in redovnih duhovnov, društvom, bratovščinam in kolegijem, ki v procesijah obiskujejo določene cerkve.

Vsled te oblasti nam podeljene tedaj določujemo, da se morejo nadomestiti tri obiskovanja z enim v procesiji. Tudi se more nadomestiti vseh šest obiskovanj, ako se obiščete v procesiji dve cerkvi. — Mej tem, ko gre procesija po cerkvi, naj molijo verni zapovedane molitve za vs. leto. — Tu nam je posebno spodbujati častito duhovščino, naj pospešuje te procesije, kder se morejo izvršiti brez velikih težav.

Potnikom po suhem ali po morju dovoljujejo sv. Oče, da se smejo udeležiti sv. leta, kedar se povrnujo v svoje navadno bivališče ali pa se za nekoliko časa usta-

novijo v tujih krajih, da le na dotičnem mestu obiščejo šestkrat glavno ali farno cerkev ter da opravijo vse druge zapovedane pobožnosti, katere smo prej omenili.

Dovoljujemo še redovnikom obojega spola, tudi ako so vedno zaprti v samostanu, in vsem drugim svetnim in duhovnim osebam, katere bodisi da so v ječi, bodisi vsled bolezni ali iz kacega drugega uzroka, ne bi mogle opraviti prej imenovanih dobrih del, da jim sme spovednik tista premeniti v druga dobra dela. Mladenci in deklice, ki še niso bile pri prvem sv. obhajilu, morejo tudi brez tega vdeležiti se odpustka sv. leta, da le opravijo spoved in druga dobra dela gori omenjena.

Sl. dnjič naznanjamo č. duhovščini (katerej polajamo v priloženem listu obširnej poskus) in vernim katoličanom: da se začneja vs. leto ali jubilej za združeno škofijo tržaško-koparsko prvo nedeljo v postu. Prejšnji včer naj se naznani začetek jubileja z zvonjenjem zvonov pri vseh cerkvah.

Častiti bratje in preljubi sinovi sv. Cerkev začneta čas sv. štiridesetanskega posta vselej (letos pa toliko tehtnejšim uzrokom) ponavljajoč besede Joela preroka: »Sedaj, pravi Gospod: povrnite se k meni z vsem srcem v postu, v solzah in vzdihih; razgrajete svoja srca ter povrnite se k Gospodu svojemu Bogu, ker on je do brotljiv, milostljiv, potrpežljiv, prizanesljiv in pripravljen prekalati kazen. Kdo ve, ali se ne bi k nam obrnil, nam odpustil in nam svoj blagoslov podelil. Razglasite po Sionu, napovejte sv. post, skličite zbor. Zberite ljudstvo in očistite ga; naj se zberu starejši, naj pridejo otroci in deteta. . . . Mej vhoatom in altarjem naj plakajo duhovni ki Gospodovi rekoč: Otpusti, o Gospod! otpusti svojemu ljudstvu, in ne daj v zasmeš svoje dedščine!

Da, pretragi moji! opominjamo vas, da ne sonejete zastoj milosti od Boga. »Kajti On pravi: Uslišal sem te o pr. pravem času in na dan zveličanja sem ti dal svojo pomoč. Glejte tu pripravi čas, glejte tu, dan zveličanja! (II. Korint. VI. 1—2). — Podajmo se vsi na delo svojega posvečevanja in izvršimo ga z vso srčnostjo in brez odloga! Priporočujemo se, da bolje izvršimo, kar smo začeli, mogočnej svoje srednici Mariji, da tako spolnimo željo sv. Očeta, ki so posvetili ta jubilej varstvu predšte Device in Kraljice sv. rožnega venca.

»Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa, ljubezen božja in utelešitev sv. Duha bodi z Vami vsenit! Amen. (II. Korint. XIII. 13).

Iz škofjskega Sedeža v Trstu
v nedeljo Se. mesec. 21. F. br. 1886.

Janez Nepomuk,
Škof.

Postni red za tržaško-koparsko škofijo.

Po oblasti, katero smo prejeli od sve tega Očeta Leona XIII., oznamimo naslednji postni red, ki velja toliko za štiridesetdanski post tekočega leta, kakor tudi za vse druge postne dni do štiridesetanskega posta leta 1887.

1. V štiridesetanskem postu treba se je postiti vsaki dan, če je tudi zapovedan praznik, izvzete so le nedelje.

2. Mesna jedila smejo se uživati za kosilo vse dni štiridesetanskega posta in v nedeljah tudi za večerjo; prepovedane so pa: a) vse petke in sote, b) na pepelnično in kvaterno sredo, c) veliki četrtek.

3. Med letom se v sabotah meso sploh sme jesti, le ako je kaka sabota tudi postni dan, kakor je binkoštna, je prepovedano. (Letos je meso jesti prepovedano tudi v saboto 14. avgusta pred Velikem Smarom, kakor tudi v saboto 30. oktobra, post za predan vseh svetnikov).

4. Drugi dnevi med letom, v katerih je zapovedan post in se je treba tu mesnih jedi zdržati, so ti le: a) vse kvaterno srede, p. tki in sote; srede in petki v Adventu; b) prednevi sv. Apostolov Petra in Pavla (28. Junija), vseh Svetnikov, nezmažnega sp. četja D. M. (7. Decembra), in Božja.

5. Užiti k mlečnih in jajčnih jedi sploh dovoljen ne samo pri obedu, ampak tudi pri zajuterku in večerji v štiridesetanskem postnem času in tudi postnem med letom. Za zabavo se sme rabiti salo (špeh) v vseh postnih dnevih, le v kvaterno sredo, zadnja dva dneva velikega tedna in predbožični dan ne.

6. Ojstro je prepovedano v postnih dnevih med letom in ob času štiridesetanskega posta tudi v nedeljah mešati pri kosilu ali večerji meso in ribe.

7. Tega postnega olajšanja smejo se posluževati tudi samostanski redi obojega spola, ako jih posebna obljuba k ojtremu postu ne veže.

Pooblastimo tudi č. gg. župnike, župne oskrbnike in spovednike (zadnje le pri delanju zakramenta sv. pokore) svojim poštožnim in duhovnim sinom in hčeram še večje olajšanje posta dovoliti, ako presodijo, da je tega zares treba, kar jim pa na vesti pustimo.

To postno olajšanje dovolimo glede na slabost človeško in na žalostne čase

in okolščine, v katerih živimo, opominjamo pa z očetovsko ljubeznijo verne svoje škofije, da vsaj to malo, kar se jim še naklada, vestno spolnujejo. Kdor se tega dopustka poslužuje, naj moli vsakikrat trikrat Oče naš, Česena si Marija in Čast bodi. . . . Vsi pa naj polajšanje namestijo s tem, da obličiš sad kršanskih čednosti doprinašajo, bodi si z delanjem milošnje ubogim, bodi si z drugimi telesnimi in duhovnimi dobrimi deli usmiljenja in se tako pripravijo na dosego popolnega odpustka v tem sv. letu.

V Trstu v nedeljo Sedemdesetnico 21. Februarja 1886.

Janez Nepomuk,
Škof.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Nagodba mej Avstrijo in Ogersko se je razbila. Ogerski ministri so prišli na Dunaj, da se pogode z avstrijsko vlado; bili so uže poprej dolgotrajne razprave, dogovori na Dunaji, bila je tudi konferenca pod cesarjevim načelnštvom, in vendar se porazumeje ni doseglo. Rešila so se sicer prasanja o banki, o carini in drugih zadevah, le zarad carine na petroleje je trdo nasprotje. In vendar je porazum neobhodno potreben. Katera stran odjenja, to je zdaj prasanje. Doslej so navadno Madjari prevladavali, ali v tem primerljaji, kakor trde merodajni krogi, nikakor ne odjenja naša vlada. Bomo videli.

Gospodsk zbornica državnega zbora je imela 11. t. m. sejo ter brez razgovora sprejela vse na dnevnem redu stoječe zakone.

Na Dunaji je imel 11. t. m. ženski oddelek nemškega »šulvereina« zbor, a vsal je tak hrup, da je vladni komisar zborovanje prenovel.

Prška trgovinska zbornica se je 11. t. m. z 20 glasovi proti 13 izrekla za dokaz zmožnosti pri trgoveih srednje vrste, da pa pri najljubih vrstah in velikej trgovini dokaz ni potreben. Nemci so bili zeper vsak dokaz zmožnosti.

Vtiškovnej pravdi časnika »Pozor«, glede pojav v hrvatskem drželnem zboru meseca oktobra lanijskega leta, bila sta urednika Božić in Rorauer, prvi v štiri mesečni in drugi v dvomesečni ostri zapor, ter v globo 300 gl. obsojena. Obsoj nca sta napovejala pritožbo ničnosti. Zagovornik dr. Zahar, ki je ostro govoril zoper sod, bil je obsojen v globo 50 gl., katere je takoj platil.

Vnanje dežele.

Konferenca za rešitev rumeljskega prasanja, kakor se poroča iz Carigrada, snide se skoraj gotovo denes pri avstrijskem poslanca in utegne svoje delo v dveh ali treh sejah izvršiti.

Iz Belega grada se poroča, da je Mijatović 10. t. m. prišel tja iz Bukreša z mirovno pogodbo. Ministri so bili poklicani h kralju v Niš, kamor so odpotovali 12. t. m. z mirovno pogodbo, dajo podpiše kralj.

Rusija je začela odgovarjati na Bismarckove naredbe zoper Poljake. Iz Varšave se namreč poroča, da so okrajne gosposke dobile ukaz, da ima vsak tujec, ki se za dalj časa naseli, platiti 50 rubljev takse. Ker pa je to mnogim pruskim in avstrijskim delavcem nemogoče, zato jim preti izgnanstvo. Iz Petersburga pa se poroča, da je komisija za ustanovitev pravice tujcev sklenila, da se jim ima prepovedati kupovanje zemljišč v mejnih deželah in da enakopravnosti z ruskimi potniki ne zadobe z samim naturaliziranjem, kakor je bilo doslej navadno, ampak še le po desetletnem stanovanju na Ruskem.

Ruski vladni krogi so neki z mirom, sklenenem v Bukrešu, zarad tega zadovoljni, ker se s tem ubrani nevarnost občne vstaje na balkanskem polotoku. Ta mir sili tudi Grško k miru in diplomaciji bo mogoče, vso pozornost obrniti na rumeljsko prasanje. Na trajen mir na balkanskem polotoku pa v ruskh vladnih krogih nobeden ne veruje; pri vsem tem pa se je čas dobil, da se more i-kati modus vivendi za balkanske narode.

Ruska vlada se na vso moč prizadeva zboljšati luke v črnem in az. vskem morju, da se bo lažje in cenje izvažalo žito in

premog s kubanskih in donskih pokrajin. Za novo luko v Marjupolu je nakazanih 3,590.000 rubljev in ta luka mora biti v l. 1888 dodelana; za Novorosijsk je enak namen dovoljeno 4 i pol milijona rubljev. Tudi se ima rusko trgovinsko brodogradnjo v črnem morju naglo pomnožiti. Več parnikov je uže v delu in še letos se ima začeti redna vožnja v srednjo in južno Ameriko, kakor tudi na Kitajsko.

Pruski škofje so papežu odgovorili na pismo od 6. januarja t. l. Oni se mu zahvaljujejo za pohvalo pruskih katoličanov ter naglašajo potrebo škofovske svobode pri cerkvenej upravi in odgojevanju duhovnikov.

Turčija je zbrala silno vojsko na grških mejah, 180.000 mož stoji pod orožjem, mej tem, ko jih imajo Grki le 60.000; pa ima tudi boljše vojake in boljše orožje, nego zadnji; še le te dni je dobila 78 Krupovih kanonov; ako bi se tedaj unela vojna, strašno bi Grki bili tepeni.

Francosi ne nehajo netiti maščevanja na Nemčijo. Vsled tega nemški vladni častniki prete in naglašajo, da je treba pozornosti za varnost Nemčije.

Angleška vlada hoče na grško vlado z vso odločnostjo pritiskniti, da razoroži in povabi druge velevalsti, da tudi one store enak korak, ter upa, da se Grška sili ukloni.

Angleška vlada je neki voljna, Ircem dovoliti lasten deželni zbor, v katerem bi se razpravljale zgoli domače zadeve, morebiti tudi carinske. Sedanja irska policija bi ostala državna policija, nova pa se podelila irski oblasti. Irski bi pošiljali svoje poslance v angleški državni zbor, da se udeležijo pri razpravljanju prasanj, ki zadevajo vso državo.

Armenska naselbina na Dunaji je izročila grofu Kalnoky-u prošnjo, naj se Avstrija z družimi velevalsti vred potegne za to, da turška vlada izvrši Armencem zagotovljene preuredbe.

Sudansko prasanje dela Angležem sive lase. Prav zdaj je posvetovanje, kako bi se to prasanje z sveta spravilo. To je uže gotovo, da načrt, naj se vzame in dobro utrdi Dongola, ostane le načrt. Gladstone noče o njem nič slišati. Priporočajo se zdaj, naj se iz dežel, ležečih mej Vadi Halfa in Dongola, ustanovi posebna država, v kateri bi služili sami nubiški in egiptovski vojaki.

Na Birmanskem se je unela huda vstaja zoper Angleže; vstaji so trinjavno Jmeten zaprti in sam vrhovni angleški poveljnik jej hiti na pomoč. Ako imajo tudi Kitajci roko vmes, trdo bo hodilo Angležem.

V severnej Ameriki so delavci tudi začeli popuščati delo; samo v Novem Jorku se je 9. t. m. uprlo 4000 mizarjev in tesarjev.

DOPISI.

Od sv. Ivana, 10. marca 1886. l. — Pust je konec! Pri nas smoga danes zakopati, le ne tako veličastno in s takim hrupom kakor prejšnja leta. Kaj pa je krivo, da se povsod manjša veselje do teh pustnih buč? Omika, ki povsod protira, prodra je tudi to ledeno steno in ljudstvu danes presedajo vse one neumnosti, kar se mu je pred več leti dopadalo. Venko krivoo na tem ima pa tudi pomikanje denarja. Prepričan sem, da bi naši okoliščani k luhu vsej omiki še radi neumne burke igrali, ko bi jim neslo, zato pa naj rajši, ker jim je žep prazen, premišlujejo, kako bi si zboljšali svoj materialni stan. V prejšnji vrsti treba nam okoliščanom obtoiti šol, v koje bi mi svojo nadarjeno mladino pošiljali, da ne bi vsak dan drugega videli po tržaškem mestu, nego naše uboge okoliščane, ki v potu svojega obraza zaničevani od vsega sveta po tleh v prahu sedeči tolčejo kam je ter gladijo tlak, da se preširni italijanski semkaj pritepeni narod ob hno spreha. Koliko sto in sto psovč požro ubogi delavci na olcrah, ali kako je temu kriv? Mi sami. Prilika lepa nam je dana. Šole so blizo, pošiljamo naše mladeniče v šole, da si priobimo več inteligence, s koje moremo potem roko roko postopati. Ali te naše mladenčice moramo pa vedno obdržati v svojem varstvu, t. j. vzgojiti na postlaji narodnej, da nam potem, ko kaj postanejo, ne odrče, kakor kukavice v drugo gojzdo, ampak biti morajo pravi zagovorniki naših svetih pravic.

Težko nam ne boje potem d. l. l. si kako delo v mestu in tako m. n. o.

pomnoženimi našimi inteligentnimi ljudmi doseči vendar enkrat naše pravice. Italijanski duh mora prej ali slej v Trstu propasti. Kedo pa bode potem nastopnik, ako ne mi sami. Od nas okoličinov in sem prišedših Slovencev je odvisna bodočnost Trsta.

Krepak in vstrajen naš rod gotovo moralno in telesno pokvarjeni narod italijanski spornice in temu ne bo več dolgo. Trdnjavo za trdnjavo zgublja naš sovražnik, in le še v par mestih Jstrie in Primorske zviha gad rudečarski svoj rep. Čas sam nam prinaša prilike da se moramo, ako bi se tudi ne hoteli, obrabiti in delati na to, da tudi tu potolčemo in razkropimo nasprotnika.

Ne držimo rok navskriž, ampak poprimimo se dela in storimo vsaj nekoliko za napredek našega naroda!

N še društvo »Zora« se pričuje jako lepib zborov, da dne 1. majnika priredi skupno z delalskim podpornim društvom koncert v gledališču »Fenice«. Nas iz srca veselimo, da se naše lepo društvo »Zora« tolikanj trudi za probujanje naroda, zatoraj pa tudi to društvo vsem rodoljubom priporočamo, da ga ne pozabijo, ampak da pristopijo kot podporniki. Vedno navdušujejo pevci z svojimi pesmami narod in v resnici petje spodbuja, v kar so nam mnogi dokazi. Našim »Zorašem« pa kličemo vrlo napred!

Iz Škedenje 11. marcija. Kakor trpeči človek potoži svoje bolečine prijatelju, da si jih ožja, tako se tudi mi zatekamo k tebi, draga Edinost, ker rada slušaš naše pritožbe, a žali Bog, z vso vstrajno i krepko voljo ne moreš nam pomoči z drugimi, nego s tolažbo, katera nam toliko dobro da, da ne obupamo.

Ni zadosti, da ničemurni blešč slepi pri nas tudi take, kateri se prištevajo k veljavnim možem, da se jim skomina po mamljivih plačah vsake vrste, da dan za dnevom v onče propada moralnost in materijalnost, da se z slabimi zgledi hujš mladina, katera nosi bodočnost, blagostanje, srečo in nesrečo z seboj, skrbi za nas nikoli ne in še oni, kateri so mej nami našli zavetje, srečo, čast, samostalnost, tudi ti povračujejo vse dobrote trmoglavostjo in omdlišijo. Niti pust ni nič spremeniti žalostnega stanu in zveseliti nas Škedenec, katerim ni treba dosti zato.

Uvidelo se je, da novci, katere je g. Križanec razpisal, da je bil izvoljen po slancem, niso toliko tehnološki ovirarjem postopacem, brezposlovcem, papirojedcem, e tutti quanti, da bi mogli svojim zapeljanim pristašem pomoči do veselja, katero se more le s pošteno pridobljenimi krajevarjem uživati.

Pustimo jih, saj jim niso nikdar veli veliki in majhni zaslužki pošteno in drugače pridobljeni tehnološki. Da so to rane, katere dobro misleče skelci ni treba obširno razlagati, a kadar se po vsem tem more občutiti nova zguba, potem je vse to čez prenašati.

Zadnji teden nas je zapustiti moral naš pred. g. kaplan Dragomir Miklavčič, kateri nam je bil sploh vsem pri ljubljeni oseba, ljubezniv duhovec, kateri ni v nobenem obziru zanemarjal dolžnosti svojega stanu ne do Boga ne do bližnjega, ne do cerkve, ne do roda, za kateri je bil postanu ves goreč, zato tako k mlu ne pozabimo take zgube. Če prav upamo, da dohomo zopet dobera pastirja.

Zato knčemo vrlému gospodu: »Blagoslov z nebes, kamorkoli se je od nas oddal. Nas Vam bo sreča večno mila, ohranite nas v spominu, kakor bomo mi Vas hranili, z Bogom!

Od Malenedelje spod. Štirskedne 8. marcija. Prišel je štiridesetanski post, cerkev vabi verne k pokori in pobožnejšemu tem bolj, ker zopet imamo »sveto leto«. Tudi mi vabimo vse naše nam uže dobro znane politične nasprotnike, da se vsaj uže stregujejo in pobojšaje, ker le sebi škodijo. Zraven pa naj še pazijo, da jetike ne dobe, ali butega nahoda, ki je neki silno nevaren — nekaterim našim po sili Nemcem. Leto za letom si želimo Slovenci, da nam pristižluč — enkrat uže po toliko letih, da dobimo naše pravice, katere nam gredo po božje in svetne postavi in z drugimi narodi nje uživamo. »Naj priite Slovani dana. Nipredujemo po vzgleu družin narodov. Ne udajmo sel!

Vina smo pridelali več od prejšnjih let i to izvrstno kapljico, kakoršne uže več let s-m ni bilo. Jeseni se je plačevalo ljutomersko vino od kani 100—130 for, štertinkaj. Moravsko naše vino, ki je nekaj bilo na glasu, 70—90 for, štertinkaj, kaj je temu krivda, pojasnim o priliki. Čeno z njo jako slaba, pšenica vagan 3 fr., reš 2 for, kako si tedaj hoče kmet pomagati ž vina nepitna nema skoro nobene cene, skoraj povsod krme pomanjkuje in je izredno draga. Cent (stari t. j. 56 klg.) velja 1 for. Sano 2—250. Vino po gostilnah 24—28 kr. liter. Meso goveje, svinjetina in telestina 40 kr. klg. Jajec 5 za 10 kr. Gos ena 1 for., puran 2 for. Seženj naselkanh drv hojevih 4—450 kr., trdih 6 fr. Vinogradno kolje iz starega hojevega lesa □ col debelo 197 centimetrov dolgo 10—11 for. 1000.

Vreme ves februarij slabo, oblačno in gosto sneženje, ter srednje mraz, v početku marcija jug, 4. zopet sneg in malo hladneje. Radalj.

Domače in razne vesti.

† Umrl je v četrtek zjutraj č. g. Ivan Bastjan, katehet na mestnej meščanki-kejšoli. Rajniki je bil poleg izvrstnega duhovnika, tudi očiščen slikar, in marsikatera njegove slike dišijo nekatere Tržaške in Istrske cerkve. Rajniki je imel 58 let in bil je brat rajnega Bastjana, kateheta na mestnej gimnaziji, ki je umrl pred 4 meseci; č. g. Bastjana sta bila dvojčka, in ljunje hočejo vedeti, da je žalost po bratu rajnega č. g. Ivana spravila v pre-zgodnji grob. — Ali znano je, da je rajnik v budem mrazu, kakoršnega imam zdaj v Trstu, naplo zbolel za plućnico in v treh dneh umrl. Pogreb je bil včeraj, udeležile so se ga mestne šole in razne mestne in šolske oblasti. — Vencev je bilo več in enega prav lepega z napisom so na rakev položili Istrski Hrvatje v Trstu prebivajoči. R. I. P.

Podesta dr. Bazzoni da se je odpovedal tej časti, tako se denes splošno govori po mestu. Uzrok pravijo, da je to, ker ga vlada predloži pusti viseti mej nehom in peklom. Je li morda vlada sama po ovinkih ta korak provocirala? Stvar mora k malo početi, in konec bode raznim ugankam. Vidi se pa, da zmagovalci pri zadnji volitvi žde, kekor tat v kašči.

Kakor se sliši, je potrditev županova uže v Trstu, pa se zadržuje iz uzrokov, ki niso vsakemu jasni.

Imenovanja. Cesar je imenoval kanonika ljubljanske stolice dr. Henrika Paukerja pl. Glanfeld, stolnim dekanom, in profesorja državne višje realke, Fridrika Križnarja, kanonikom omenjene stolice.

Iz Gorice nam poročajo, da je dež. odbor goriški v svojej zadnji seji imenoval gospoda Ernesta Kramarja, doseda uže kmet potovalnega učitelja za Primorsko vodjem deželne kmetijske šole v Gorici. Č. sutamo!

Viša sodnija je imenovala Aleksandra Šerko ta kancelistom pri sodnji v Pazinu, Pavla Tessarin kancelistom pri sodnji v Poreču in Petra Barič-a kancelistom pri sodnji na Voioškem.

Potrjena volitev. Trgovinski minister je potrdil zopet izvoljenega g. Jos. Kušarja načelnikom kranjske trgovinske zbornice in g. Iv. Nep. Horaka njegovim namestnikom.

K vojaškej stavi. ki je bila v Trstu o 1. do 10. t. m., prišlo je 974 mladencev, izmed katerih je bilo 273 potrjenih, in sicer 137 iz prvega, 73 iz drugega in 63 iz tretjega razreda. Za enoletne protovoljce se je oglasilo 36 mladencev, in sicer 15 iz prvega, 15 iz drugega in 6 iz tretjega razreda.

Razpisana je služba četrtega učitelja v Senožečah za letno plačo 400 gold. in stanovanjem. Prošnje konec marca k. c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Postojni. V Senožečah je prijetna služba.

Predavanja v del. podp. društvu se začnejo drugo nedeljo, to je 21. t. m. Prvi boje predaval g. R-sinan, oglašili so se tudi drugi gospodje, tako sicer, da predavanja za no vse postne nedelje zagotovljena. — Gospodičine in gospodje, ki hočejo po predavanju kaj deklamovati, naj se blagovoljno naznaniijo v uradu društva.

Poziv! V delalskem podpornem društvu uenca del »Moi lo piccolo št. 1. I. bode vsako nedelo in praznik od 2—4 ure popoldne vaja za mešani zbor Opozorujemo s tem gosp. in gospce, da bi se teh vaj mnogoštevilno udeležile. Vaje bodo uže prvo postno nedeljo. Za prve so pa vsak vtorek in petek od 8—10 ure zvečer posebne pevске vaje.

Korveto »Donau«, ki je imela za tni-ant tonko nesrečo, zadela je nova nezgola. Častniki ameriške vojne ladje »Junata« so namreč napravili veselico i nanjo povabili avstrijske tovarše. To priklilo pa je porabilo šest mornarjev avstrijske korvete, odvezali so čoln ter v megi in temi pobegnoli. Čoln so pozneje našli; begune sicer zalezujejo, a teško jih dobé, ker beguni govoré angleški ter imajo pri družih mornarjih varna skrivališča.

Sol bo ceneja. Dot čne obravnave z Ogersko glede znižanja cene živin-kaj in kuhinjske soli so se uže pidel in skoro gotovo se do-eže, da bo sol najmanj 30% menj stala, nego dosedaj.

Tržaške novosti:

Mestna delegacija je imela te dni seje in je imenovala razne komisije, potem naročila mestnemu inženirju, da izdela načrt, kako se bode reka Reka odpeljala pri Goranjih Vremah, da se potlej napelje v Trst. — Ta načrt se potem p-dloži o. k. okr. glavarstvu v Postojni. (Torej vendar zdaj resno mislijo na Reko!) Konečno se je

tudi sklenolo, da se rekurira proti ukazu namestništva zaradi upeljave nemškega jezika kakor predmet v Rojansko ljudsko šolo.

Lepe ali jako mrzle dneve imamo. V četrtek je bil tak mraz, da vso zimo netak; vsled tega mnogo bolnikov. Ali o hudi zimi dohajajo poročila iz vseh krajev, celo iz Italije in Španije.

Na pepelnico sredo popolnino se je vozilo proti sv. Andreju do 180 kočij, torej več nego zadnji dan predpusta, — akoprem je bilo tako mraz, da so nosovi tržaških dam uže premočno rudečico kazali; najelegantnejša je bila ekipaža gospe pl. Bruckerjeve, ki je sama lastno-ročno vodila štiri prelepe konje.

Pusta pokopovali pa so pri sv. Ivanu; nesi so pusta uže z mesta na nosilnicah do sv. Ivana, ali tam se ni mogla ceremonija izvršiti z vsem običajnim pokopom, ker magistrat ta pot ni dal dovoljenja za daljni sprovod do bošketa, kar je svetovivance seveda močno vjezilo. Pri vsem tem in pri vsem hudem mrazu pa je ljudstva do 8000 prišlo k sv. Ivanu in so gostilne prav dobro delale.

Velika nesreča se bi bila lahko zgodila na ulici Molino a vento. Tramwayev voznik Ivan Gorjup je vozil po onej strmeji ulici, ali konji so oienjali, voz je zadel ob zid na strani ulice, zi podri in obtičal na zidu, mej tem ko so konji padli na 3 metre nižo ulico Sette Fontane. Voz se je sicer močno poskodoval, a konji skoro nič. Pač čudol!

Ni bil samomor. Poročali smo zadnjič, da se je voznik vojaških pogrebcev po imenu Švajgar samomorono zaulal; kakor smo porizvedeli, res se je zastrupil mož, ali ne samovoljno, ampak slučajno. Bil je oni dan pri sekciji mrtvecev, pri takih prilikah pa je tu in tam napravil kak požir-kšnops; ko pa je oni dan ravno bil pri takem delu, je hotel se zopet okrepčati se šnopsom, ali mesto steklenice šnopsa je zasegel staklenico strupene tekočine, in akoprem je bila pomoč blizo in hitra, ni vse to nič pomagalo, ubožec je hitro umrl mej največimi bolečinami.

Poskušen samomor. Predvčerajšnjem zjutraj se je nek tujec pripeljal v kočiji v novo luko na mol št. III., hitro je skočil iz kočije in naravnost skočil v morje. K-r so to videli mnogi ljunje, b-ž so s čolnom veslali proti njemu in ga zopet iz morja izvlekli, potem pa odpeljali v bolnico. Do denes se še ne ve, kedo je, ker noče nič povedati o sebi.

Policijsko. Fakinu po imenu Tar-taja je bilo mraz, da se brani mr zu ukradel je iz vozička suknjo, zato pa je tudi dobil prsto in gorko stanovanje. — 27letni Ivan Koeman iz Vertojbe se je k ljubju prepovedi vrnol v Trst, zato so ga straže prijele, a ker se je zoperstavljal s pestmi, bode toliko več časa preskrben. — 24letni čevljar Alojzij M. iz Paskovce je bil dejan pod ključ, ker je prnal dve ukradeni kočijski svetilnici. — Nek fakin je pustil sinoči le par minut voziček vreden f. 51 na ulici, ali ko je zopet prišel iz krčme na ulico, ni bilo več vozička. — V neko ljudsko kuhinjo v Riborgu so včeraj zjutraj ob 4 uri vtrli tatovi, ali straža jih je prepodila. — Poleg poštnega biveja je nek magazin za olje, pred magazinom pa vse polno sodov. V soboto v noči sta prišla pred magazin dva fakina z vozičkom in sta začela pridno nakladati sode. Po naključju je prišel nek postiljon iz biveja in zopazil pridna delalca in ko je na nja zakričal, oba sta pete odne-la, voziček, ki je bil tudi gotovo ukraden, pa pustila na dvorišču, kder se nahaja še jenes. — Policija je zaprla te dni zopet 2 vlačugi.

Poštarne hranilnice so se vselej najvišjeje sklepa od 24. fr. b. na novo uredile. Po tej uredbi ima voja poštnih hranilnic zelo obširno področje; v dotičnej preuredbi se te hranilnice imenujejo »državne hranilnice«.

Goriške novosti. Vtorek zvečer so se nekateri trgovci vračali č. semnja v Plavi, meri Kanalom in Gorico; ko so prišli z vozniki pod znojžo sv. Gore, utrgala se je plast zemlje iz omenjene gore. Katera zemlja je prav v tistem trenutku čez cesto proti Soči val la se, ko so omenjeni vozi tam mimo vozili. Konje in ljunje zemlja se seboj pot-gnila, ali več nes eče ni bilo, razen, da si je eden omenjenih trgovcev nogo zlomil. Tam on Soči se večkrat kaj takega zgodi, zato bi bile v nekaterih krajih silno potrebne škarpe, kar naj bi si goriško glavarstvo zap-zilo.

Goriška čitavnica je imela v soboto sijajen ples v novih krasnih prostorih, v katerih bo te jutri koncertiral znani operni pevec, g. Nedelković.

Kolera. V zgornji Italiji se kolera vedno gosteje kaž; v Mantovi je zanjne dni sedem oseb umlo za to boleznijo, tudi v Benetkah so nekateri zboleli, nekdo 8. t. m. na nekam Lhylovem parknu. Vsled tega je trgovinsko ministerstvo zaukazalo salem dnevn kontumicijo za la-tije, dobajajoče iz gorenje Italije.

Nesreča na železnici. Meji mestoma Mentone in Monaco sta 11. t. m. t. č. dva vlaka. Mnogo ljunj je bilo usmrtnih in ranjenih, deset voz pa razdrobljenih.

Književnost.

Narodne pesmi. doposlal nam je g. H. Volarič učitelj v Ljvanu pri Kobariidu, katere je nabral po okolici kobaridskeje. Radostno pozdravljamo to malo delce obstoječe iz 15 narodnih pesnic in venčeka. Da bi nam ne bila smrt prezgodaj vzela našega Josipa Kočjančiča, imeli bi vže danes vse narodne pesni zbrane. Vidi se nam, da bode g. Volarič posnemal njega in da nas v kratkem razveseli z novo zbirko. Radi lepe in jako priproste sestave priporočamo vsem društvom, kakor tudi posamenikom to lično delce ki stane le 65 nov. Gospodu skladatelju čestitamo in želimo, da bi nas v kratkem razveselil z drugim delom. —č.—

Zgodovina fara Ljubljanske škofije, izdaj. A. Koblar — Je izvrstne knjige je izšel te dni III. zvezek, ki stane 25 kr. in se dobiva v katoliški bukvarni v Ljubljani in v Mengšu pri g. pisatelju.

Tržno poročilo.

Kava — cene jako trine; prodalo se je 1000 vreč Rio po f. 44 do 56, 700 vreč Santos po f. 46 do 58, 400 vreč Java po f. 58 do 60, 100 vreč Portorico po f. 92, C ylon plant. stane f. 88 do 121, poper o f. 79 do 83.

Sladkor — slabša kupčija po nižih cenah, prodalo se je 500 vreč sladkorja v kosih po f. 20,75 do 23,75.

Sadje — še precej živahna kupčija po dobrih cenah. Pomeranče limoni po f. 2 do 6. — (zaboj), mandlji f. 80 do 83, fige v venci f. 13, č. ž. l. vrste f. 8, č. sp. kranjske f. 8,50, op. š. f. 27 do 28, cvebe f. 24 do 27, Elemé f. 30 do 43, Sultaniina f. 30 do 45.

Olje — malo kupčije po za kupce ugodnih cenah; denes stane namreč namize f. 46 do 71 — jedilno for. 38 do 44, bombažno for. 25 do 32.

Petrolje — vedno stalno na for. 10. Ta kupčija bo za Trst popolnoma zgu-ljena, ako se bode začel, kakor se sliši, uvoz iz Rusije po črnemu morju in Donavi.

Domači pridelki — fižol ruideči fr. 10 — bobine fr. 10,50 do 11 — koks fr. 11,50 do 12 — maslo dobro štajersko po for. 89 do 97 — to blago je zdaj nekoliko bolj iska o.

Žito — v dobrem obratu, cene pš-nice j. ko trdne. Dobra banaška pšenica stane po for. 10 — ručka pa for. 9,6) do for. 9,80.

Riž — italijanski fr. 16,50 do 21, indijski f. 14 do 16,50.

Les — še precej obrajtan. Deske kranjske se plačujejo po for. 41 do 75, škurute gorenjske po f. 44 do 48, bukove tivolate f. 3,50 do 12.

Seno — dobre vrste močno iskano in se plačuje po f. 2,60 do 3.

Borsno poročilo.

Papirji iskani, kurzi trdni z najboljšo tendenco. Borsno stanje sicer mirno, pa zdravo.

Dunajska Borsna

dne 12. marcija

Enotni drž. dolg v bankovcih	86 gld 35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	86 • 85 •
Zlata renta	115 • 10 •
5% avst. renta	101 • 85 •
Delnice narodne banke	875 • — •
Kreditne delnice	300 • 60 •
London 10 lir sterlin	125 • 80 •
Napoleon	— • — •
C. kr. cekini	9 • 99 •
Kr. državnih mark	5 • 92 1/2 •

Poslano.

Ker se nekateri tukajšnji slavni »Lir-raš« spodbujajo nad dopisi v Edinosti št. 19. iz komenske meje ter naju podpisa, kakor da bi bila dopisnika onega dopisa zlobno in krivično natočujejo, in kakor se sliši — še celo pridno nekatke popis — da še celo deputacijo — zoper naju nabirajo — hm — Vas prosiva praviljuno — gosp. urednik, da blagovolite tem gospodom resnico zabeležiti, t. j. očitno naznaniti, če je kateri izmed naju oni dopis v Vašem cenjenem listu objavil — ali ne. *)

Kar se naju dveh tiče potrdiva javno, da nisva bila niti pri onaj veselici prisotna, niti sva kaj od onoga dopisa vedela — prelo o svaga — kakor drugi naročniki — v »Edinosti« čitala.

Ti popravek pošljeva v javnost za to — ker imajo krivične predsodke na naju tudi neke osebe, katere bi morale na vsak način poprej dobro prepričane biti, predno koga obsodijo.

Z odličnem spoštovanjem

Komen, 11. marca 1886.

A. Bratina, A. Pahor, kaplana.

*) Za takova članke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon velja. Ured.

**) Potrjujemo, da ni pisal nobeden om. gospodov. Ur.

Cerkvene pesmi

nabrane med slovenskim narodom
Zvezek I.
 ktere je izdalo Cecilijansko društvo za go-
 riško nadškofijo se dobijo za 80 kr. a poštuno
 vred pri **M. Coppag-u**, Knjigarju v
 Gorici. 3-3

Uže več 87 let obstoječa

tvornica za žebrake in koce

Lichtenauerja udove in sinov
 razpošilja po svojih dunajski zalogi
konjskih žebrak

190 ctm. dolgih, 130 ctm.
 širokih, ne po konjske kakovosti,
 temne barve, se živijo krajci po
 gld. 1.60 se zavijanjem vred.

Dalje prodajamo, dokler se zaloge
 belo barvane konjske žebrake

2 metra dolge in 1 pol metra široke z
 šterogubnimi plavo rdečimi ali temno ru-
 dečimi krajci nepokondljive baže po
 gld. 2.50 z zavijanjem vred

Kdor jih vzame 10, dobi jeden komad po
 vrh ali se mu pa cena za 10 posto z iža.

Samo rad, velikanskega izdelovanja in
 prodaje samo vstanu konjske žebrake tako
 nenavadne velikosti in tako izborne kaka-
 vost. Tako nenavadno ceno prodajati.

Stotine livalnih pisem stoji vsakemu na ogled
 Razpošiljajo se z povzetjem.

Blago, ki ni po godu se brez ugovora
 nazaj sprejema — Naj se dobro pazi na
 naslov: 4-1

Pferde-Decken-Fabriks Haupt-Nieder ag
 WIEN, Rothenthurmstrasse 14.

Negubite vremena

Oi svjetskih konjskih gunjevah, koje
 sam ja na dražbi za polovico vrednosti
 kupio, i kojih se razprodalo u sve krajeva
 sveta, dajem dok jih imade na skladištu za
samo for. 1.50

Konjske gunjeve

sa raznimi bojadi-
 sanimi rubovi, de-
 bele kano daska,
 duga 190 cm., ši-
 roke 130 cm. upra-
 vo nerazkldive: 1.
 vrst po for. 1.75
 najbolja 1. vrst fr.
 1.95 po komadu
500 Duc.

žutodlakavih gunjevah za kočije

sa raznobojnih crtah rubovih, vrlo velike
 i šihe for. 3 komad. Osobito vredne za
 lastnika kočijah. Imadem takodjer
400 kom. svilenih pokrivača za krevet
 iz najfinije Buretavile u najkrasnijih bojah.
 crvene, modre, žute, zelene, smeđe, za
 najveće krevete komad for. 3.50, a jedan
 par for. 6.50.

Razšilje se uz gotov novac ili c. k.
 pošt. povzetje.

U mojem uredu imadem na stotine
 zahvalnicah i naručbah od najvažnijih
 osobah, a nekoje od tih jesam jur objelo-
 tano, druge koje ču prigodom objeloda-
 niti može svako kod mene razviliti
Sve što nekonvenira uzme se natrag bez
prigovora.

Opomena. Opominjem svakoga, da
 se čuvaju onih gunjovah odanih tvrdkih,
 koje se hoje svoj naslov u oglaših objelo-
 daniti. Tko želi dakle imati dobru i soli-
 dnu robu, neka se obrati na tvrdku od c.
 kr. trgovačkog sul. protokoliranu

J. H. Rabinovitz

Wien Hintere Zollamtstrasse Nr. 9.
 NB. One unj-ve, koje nujaju drugi po
 for. 1.50, for. 1.60 prodajem japo for.
 1.20 po komadu. 4-2

Razglas.

Naznanja se, da bode z dovolje-
 njem vis. c. k. deželne vlade v Ljub-
 ljani z dne 8. januarja 1886 št. 371
 letni semenj sv. Jurja v tržni občini
 Planina, v okraju Logatec, letos na
 29. dan marca prestavljen.
 Županstvo v Planini dne 1. marca
 eta 1886. Anton Kovšca župan.

Trgovina A. Mayer-ja

Pivom v steklenicah

naprava na paro

LJUBLJANA.

Cesarsko, Exportno in Bock-pivo

v zabojih z 25 in 50 stekl. 21-52

Žele se zalogarji v večjih krajeh.

Čujte in čudite se!

12.500 kosov

OGRINAL ZA DAME,

podolnem zadosti velika tudi za najve-

čjo damo, v vseh modnih barvah ruja-

vih, sivih, črnih rdečih, modrih, belih,

škotskih in turških itd. prodaja se po

goldinar 1 goldinar

komad proti poštnemu povzetju, da se

izpraznijo prostori 4-4

Exporthaus „Zur Austria“, Wien,

Oberdöbling, Mariengasse 31

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno
 zdravilo je prava dobrodejna
 pomoč in ni treba mnogih be-
 sed, da se dokaže njihova
 čudovita moč. Če se le rabijo
 nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu
 najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno
 vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na
 jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim
 in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadlež-
 nostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok
 ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo
 omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi
 pred vsako boleznijo. 53-46

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na
 svetu; za naročbo in pošiljavo pa edino v le-
 karnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni
 E. Zanetti in G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in
 M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev.
 Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi
 se zavoli želje po dobičku tu pa tam ljudstvo go-
 ljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Zmaga obrtnije!

Vsled sprejetja popolne zaloge ene naj-
 boljših tovarn, ki je konci preteklega leta
 prenehala, sem v stanju prodavati naslednjo
 robo tako v cenó, da se še nikoli kaj ena-
 kega ni slišalo. Jaz dam za sramežljivo
 cenó, ki skoraj niti za delo ni zadostna,
 namreč samo za

2 for. 25 kr.

jedno neobično gorko, dobro narejeno gost

in lepo

OBLEKO ZA GOSPODE

(takozvano tigrovo suknjo), neobhodno po-
 trebno vsakemu možkemu, ubozemu in
 bogatemu, kajti podaja se vsakemu stanu.
 Ta dobra trpežna obleka se dobiva pri nas
 v vsaki velikosti, za vsak stas, ter zado-
 stuje povedati dolgotest koraka in širokost
 života da se v doli dobra suknja. Kdor se
 hoče tedaj ohraniti zdravega ter lju i svojo
 denarstveno mošnjico ter hoče imati dobro
 in gorko obleko, naj si jo pred mogoče na-
 roči kajti zaloga bode kmalu pokupljena.

Samo for. 3.50

Narejena obleka za gospé

Na tisoče najnovejših in naj-
 lepših obrazcev koji eden
 drugega v lepoti presegajo,
 lepe fantazije in cvetice, na-
 bockani ali nakečkani, tre-
 ežni močni kalmuk in
 modni barhanti, v najlepših
 najmodernejših barvah, sivi,
 modri, črnkasti, v razno-
 ličnih temnih nuancah, na-
 rejeni so po zimskih krojih,
 in stane — jedna enaka
 oni koje predstavljajo podoba,

dobro narejena lepe okrašena gorka, mo-

derná, lepa

zimská obleka za gospe

dokler je še kaj zaloge stane le for. 3.50,

ali pa enako opravljena samo iz finejše robe

narejena for. 4.50. Ta noša obstaja iz široke

haljine in temu prilježajoče, lepo urezane

stasne janke.

Razpošilja z poštnim povzetjem Feketova

zaloga robe

v notranjih deželah narejene

Beč, Himmsthierstrasse Nr. 18-26

Svarim pred enakimi posameznimi po-

nodbami. 6-6

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu

Zavaruje proti požarom, prevozu po su-
 hem, rekah in morju, proti toči, na življenje v
 vsih kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva gld. 3.300.000—

Reservni fond ou dobičkov gld. 536.622-02

Posebna rezerva dobičkov od

zavarovanja na življenRrP150.000—

reue iRzaeni fond potje

epremikanja vrednostih efektov 161.500—

semijna rezerva vseh oddelkov 7.342.780-36

eserva za škode 267.601—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati

v prihodnjih letih 16.954.118-57

Skupni znesek v: h škod pla-

čanih od 1. 1838 do 1883 gld. 114.949.847 01

Urad ravateljstva 4-24

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnejših)

G. PICCOLI, lekarni v Ljubljani.

Odravja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem

in zdravniških svedčevanj, da je želodec in

trebuh, bodeče, krč, želodec in preme-

javno mrzlico, zabanjanje, hemeroidje, zlatenica,

migrene itd. in je najboljši pripomoček zoper

gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljah

po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc.

Pri večem številu dobi se primare odgust.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v

Trstu v lekarnah: Faraboschi, Leitenburg.

L. prandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini.

Ravasini in Zanetti in skoro v vseh lekarnah

Primorske, Tirolske, Istre in Dalmacije.

Josp. t. Gabr. Picoli-ju, lekarničarju v Ljubljani

Na zahtevanje potrjuje, da sem Vaš cvet

za želodec, kojega deli so mi dobro znani v

velikih slučajih vapočno rabiti proti boleznim

v želodecu in zlati žili 26-50

Ljubljana, mesec januar 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stüdtl.

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitet poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca

ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja hitro in

prečudne zdravilne moči. Ž njo ozdravilo je

mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj

preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki

me prosi za jedno steklenico želodečne esence,

kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassish, župnik-kan. Plominj. Primorsko.

Antirheumen najboljšo zdravilo proti pre-

hlajenji, kostobolji, hromoti delavnih čutnic,

bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bo-

lečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastilje santoninske; (kolesci zoper gliste)

izkušeno zdravilo zoper gliste škatljica 10 kr.

100 košč. 50 kr. 1000 košč. 5 gld. 2000 6 gld.

Salliolne pastile proti prehlajenju najboljši

pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim,

prsim in vnetim bolečinam, zoper kašelj in

hripavost. škatljica 20 kr.

Zeliščni prani sirop. Ta iz zdravilnih zelišč

izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom

proti vsem pranim in pljučnim boleznim, za-

sliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju

itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki

dan, otroci ša toliko žlice. Steklenica 36 kr.

Tu navedena. Kakor

vsa druga zdravila se

zmiraj frišna dobs v

lekarni

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

v Ljubljani

na Dunajske cesti,

kder se naročila tako

po pošti proti povzetju izvršujejo.

Novi Šmarnica

za leto 1886

so že v tisku; upamo, da bodo do srede

marča dovršene in bomo potem natan-

čnje poročili.

To naj služi za odgovor na več

vprašanj zaradi „Šmarnic.“

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani,

Stolni trg št. 6.

Novi instrument staronemški

Ariston za otroke

preseza vse enake instrumente

po eleganci, lepemu glasu in

trajnosti. Za komad z 6 sekiri-

cami 16 gld., kedor hoče več se-

kire, plača za vsako 60 novcev.

Razun tega priporočam svoje

harmonike 12-

in druge muzikalne instrumente.

Geniki brezplačno in franko.

Trimel, Wien, Kaiserstrasse J.N. 74

S. A. ORKATA V. DOLENC V LUBJ.

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguće BRAZO in POSVEMA ozdraviti

po

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pižai.

Da si človek izvoli pravi lek proti želo-
 dčnim boleznim, pač ni tako lahko, po-
 sebno dandenes, ko v trgovini prodajajo
 vsakovrstne enake leke

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., ka-
 tere se običinstvu kakor pravi čudeži pripo-
 ročajo, niso nič drugega, nego škodljiva zmes.

Edini Jeruzalemski bal-
 zam si je zagotovil valed svoje priproste

sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce
 hitro krepčalne moči pravico prednosti nad

vsami dosedaj v tej stroki poznanimi zdra-
 vilami, kar dokazuje tudi se vsakim dne-
 vom več prasanje po njemu. Ta balzam

bogat na delajočih snovih kineške robar-
 bare, katera korenika je poznana zaradi nje-
 nega ugodnega upliva na prebavljenje ni

čistjenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam
 v želodecu odvisnim od slabega prebavljanja;

zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci
 priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju,

smrdljivi sapi, gnjusni, riganju, bacanju,
 proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenici in

vsaki bolezni v črevesju
 Steklenica z navodlom vred stane 30

novcev. 24-13
GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI
 v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni G. B.
 Rovis, na Reki v lekarni al Redentore, G.
 Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Fran-

zoni, v Tominu v lekarni E. Palisca.

Zrebanje uže prihodnji mesec.

Kincsen

SREČKE à 1 gld. 11 SREČK samo 10 gl.

Glavni dobitek v gotovini

gld. 50.000 gld.

10.000 gld., 5000 gld. odteg. 20° || 4782 den. dobitkov.

Kincsem-srečke dobivajo se

vlotrijskem bureau ogerskega Jocke-kluba:

Budimpešta, W. g. 6.